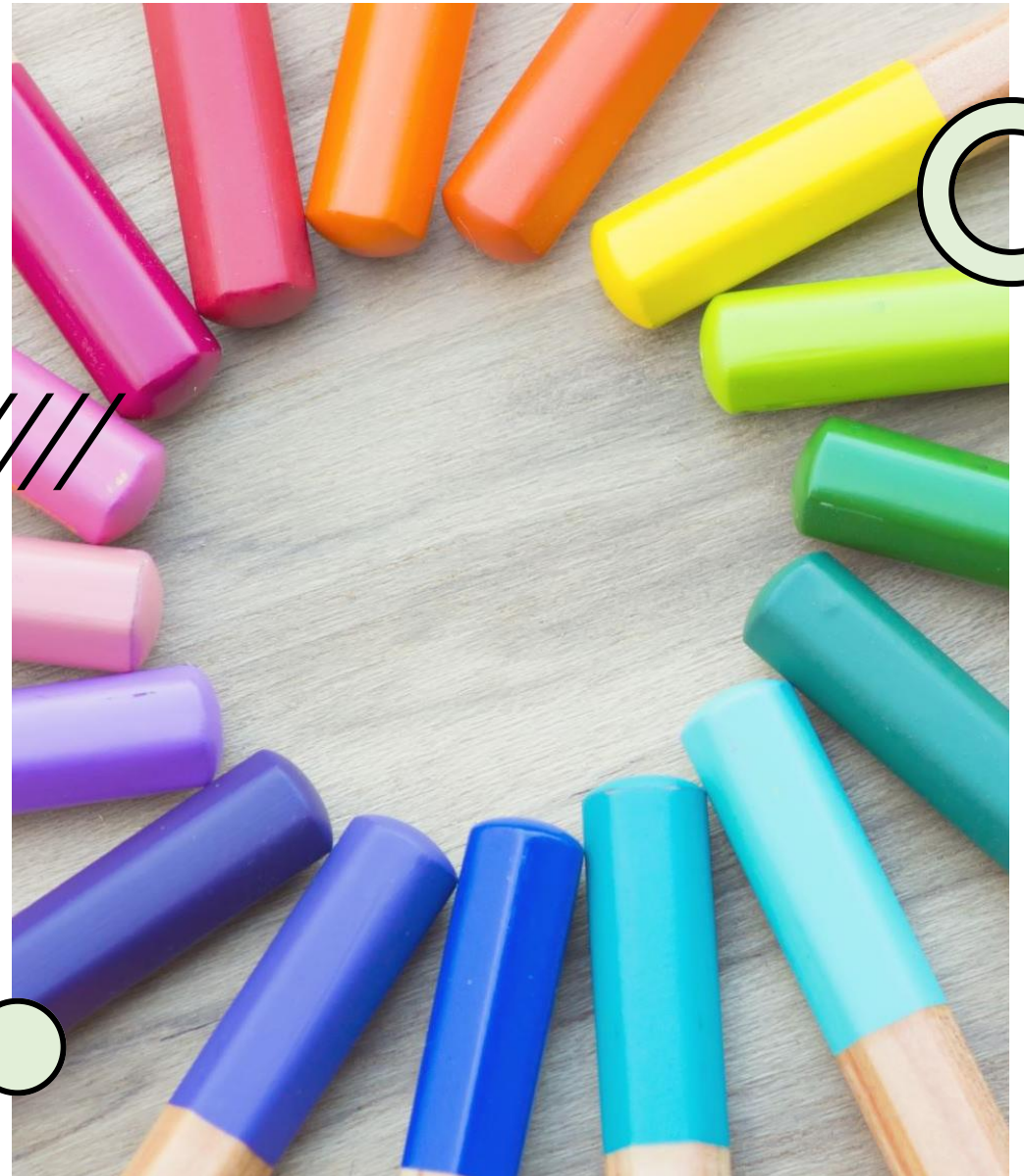

**A K T I V
F O R M I D L I N G**

FELLES PROSJEKT MED
FLERE ELLER ALLE
FYLKER?

AU-MØTE 1.9.2020

○ Utgangspunktet

- Nasjonal bibliotekstrategi: *bibliotekene skal utvikle seg videre som folkeopplysnings- og dannelsesinstitusjoner. Effektmål er å styrke lesekompetanse og øke utlånet av fysisk og digitalt materiale i bibliotekene.*
- Vinterens utlysning/søknader traff ikke godt nok
- Drøfting i Strategisk råd om utfordringer i folkebibliotekene og innretting av kriterier for ny utlysning

○ Møte med Nasjonalbiblioteket

- Nasjonalbibliotekets vurdering er at bibliotekansatte trenger å få styrket sin formidlingskompetanse for å nå målene i bibliotekstrategien.
- Fylkesbibliotekene har et lovpålagt ansvar for å tilby kompetansehevende tiltak for bibliotekansatte.
- Fylkesbibliotekene bør vurdere en felles overbygning og søknad om utviklingsmidler for en flerårig (?) modell for kompetanseutvikling

○ Momenter som ble diskutert:

- Læring gjennom praksis versus mer formalisert kompetanse
- En modell med gradvis opptrapping – fra uformell til formell læring?
- Samarbeid med andre aktører? (utdanningsinstitusjonene, andre aktører)
- Samarbeid med storbybibliotekene?
- Bibliotekene i skjæringspunktet mellom kunnskap og kultur – hva betyr dette for formidlingsrollen?
- Mulighet for digital læring versus fysiske samlinger?

○ Innspill fra Bergen Offentlige Bibliotek

- De gode formidlerne har gjerne pedagogikk i fagkretsen
- Må ha kunnskap om innholdet, trenger ikke kurs i scenekunst
- Metodikker i Shared Reading/Lesersørvis har bidratt til økt kompetanse
- Læring gjennom praksis gir gode resultater
- Vi trenger å få styrket kompetansen hos de som er fast ansatte.
- Hva med kunnskapsformidling og veiledningsrollen? Her må vi endre formidlingspraksisen

Drøftet videre i storbybibliotekenes nettverk. Samme type utfordringer, positive til videre samarbeid

○ Innspill fra Troms/Finnmark

- Et mulig prosjekt bør spisses mot kunnskapsformidling for å følge opp «folkeopplysning og dannelse»
- Det kan/må omfatte mer kunnskapsbasert formidling av litteratur, herunder mer kunnskap om det vi formidler og forholdet mellom det og den enkelte bruker.
- En slik vinkling innebærer et samarbeid med fagbibliotekene.
- Tiltakene i en slik satsing kan være være formelle kompetansetilbud i regi av utdanningsinstitusjonene, uformelle kompetansetiltak i samarbeid mellom (alle?) fylker og /eller fagbibliotek.

○ Innspill fra OsloMet (ABI)

- Svært positive til samarbeid
- Flere fag i nytt program (bachelor) kan utvikles/tilpasses inn i et prosjekt?
- Kan tilby emner med studiegivende poeng

○ Prosjektskisse

- **Prosjektnavn:** Formidlingskompetanse i folkebibliotek (arbeidstittel)
- **Prosjektets varighet:** 4 år. (2+2?)
- **Prosjekteier:** xx fylke. Ansette prosjektleder. Prosjektleder rapporterer til fylkesbiblioteksjefkollegiet/andre samarbeidspartnere i prosjektet

Samarbeidspartnere: alle fylker, storbybibliotek, OsloMet, (andre utdanningsprogram enn bibliotekutdanningen?) andre relevante universiteter, Foreningen Les!, andre? Leser søker bok

- **Øvrige samarbeidspartnere/interessenter i prosjektet**
Lesesenteret i Stavanger, kommunikasjonsbransjen, reklamebransjen, teaterfeltet/skuespillerfaget? Norsk Barnebokinstitutt? Leser søker bok, Foreningen Les!

- **Hva skal vi oppnå?**
 - styrke den generelle lesekompetansen i befolkningen
 - øke utlånet av fysisk og digitalt materiale i folkebibliotekene
 - styrke formidlingskompetanse og veiledningskompetanse blant bibliotekansatte
- **Målgruppe:**
Bibliotekansatte i *folkebibliotekene*. Skal målgruppa brytes ytterligere opp?

Skille på de som formidler for

- Barn
- Ungdom
- Voksne

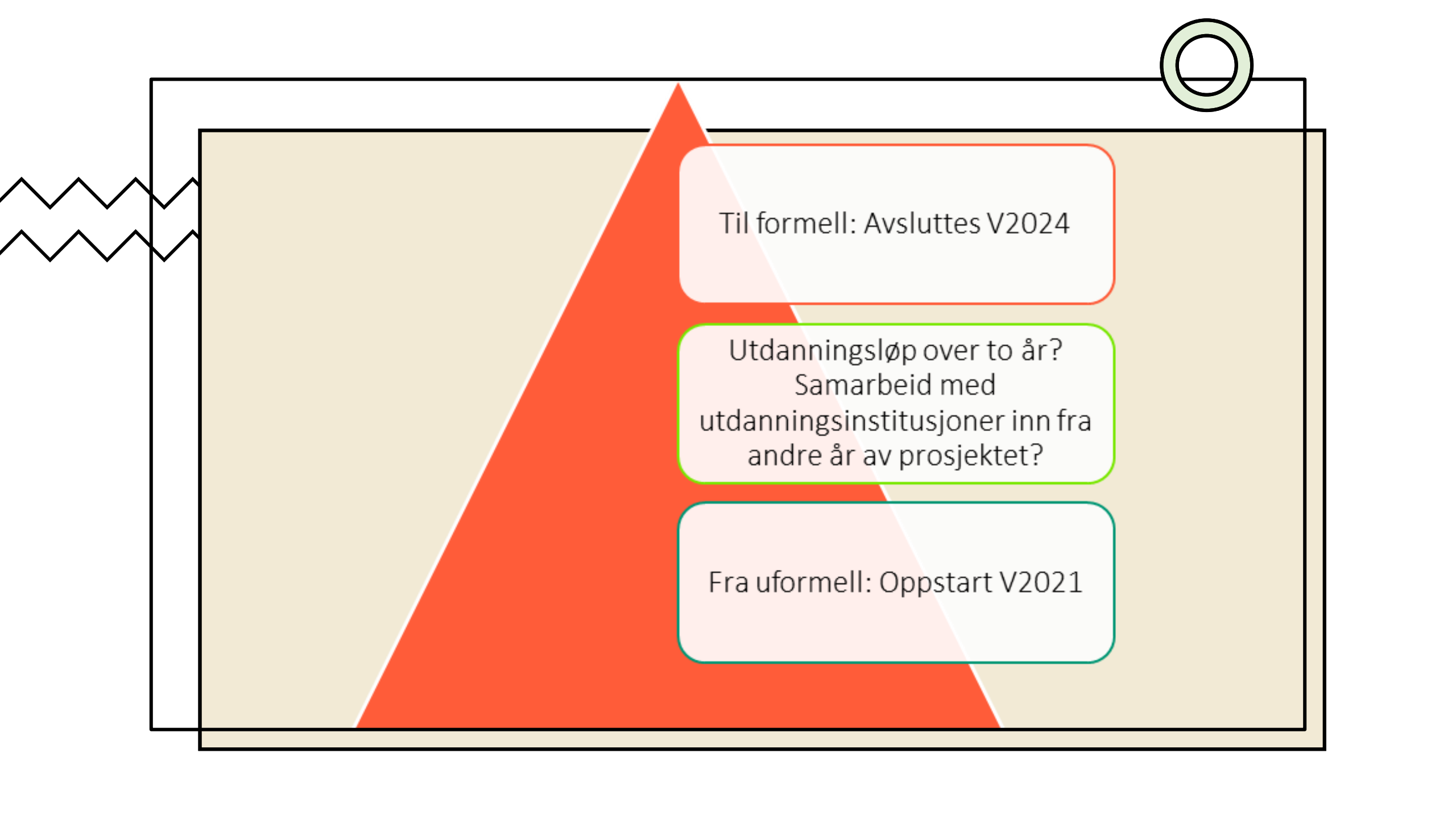
- **Hva skal formidles?**
 - Skjønnlitteratur
 - Faglitteratur
 - Andre kunnskapsressurser / Veiledning
- **Hvor skal formidlingen skje?**
 - I bibliotekene
 - Ut av bibliotekrommet

- Hva kan/bør bygges videre på?
 - Lesersørviss
 - Morgensdagens veileder
 - Moduler i «23 ting om digital formidling»
 - Shared reading og barnebokbad
 - Sjangerskolen
 - Andre?

Til formell: Avsluttes V2024

Utdanningsløp over to år?
Samarbeid med
utdanningsinstitusjoner inn fra
andre år av prosjektet?

Fra uformell: Oppstart V2021

○ Utlysningen

- **Mål med utlysningen**
- Tiltakene som støttes skal bidra til:
- å få *flere til å lese* og *øke utlånet* fra bibliotekene
- *oppsøkende bibliotekvirksomhet*, dvs. at lesingen, litteraturen og biblioteket synliggjøres på arenaer der det er mulig å nå grupper som ikke leser, bl.a. på skolen
- metoder for *digital formidling*
- at folkebibliotekene bygger *erfaringer og kompetanse* og prøver ut metoder for formidling som på sikt vil kunne inngå i daglig drift
- å utvikle folkebibliotekenes formidling tilbud om *litteratur til alle* uavhengig av funksjonsnivå
- Tiltak som bringer biblioteket, litteratur og lesing til nye grupper og/eller ut av bibliotekrommet vil bli særlig prioritert.

- Kategori C er forbeholdt fylkesbibliotekene. Det kan søkes om inntil kr. 300 000 per år *til tiltak for å styrke formidlingskompetansen til bibliotekansatte* (jf. *Nasjonalt bibliotekstrategi*, pkt. 4.2). Tiltakene kan være ett- eller toårige. Fylkesbibliotek oppfordres til å samarbeide om søknader.

○ Hva gjør vi videre?

- Avdekke om dette er aktuelt for alle fylker? *Alle fylkene stiller seg bak søknaden (07.09.2020)*
- Er utfordringene like i et nasjonalt perspektiv? *Se slide 16 og 17*
- Hva skal vektlegges i en mulig felles prosjektsøknad? *Se slide 16 og 17*
- Samarbeidspartnere? *Se slide 16 og 17*
- Organisering? *Diskuteres i arbeidsgruppa*
- Nedsette arbeidsgruppe som kan utforme en felles søknad etter et gitt mandat? *Se slide 18*
- Søknadsfrist 12. oktober

Innspill fra kollegiet

Formål

- Søknaden bør være tydelig på formål / retning, men åpen når det gjelder virkemidler / form. Må gi mulighet for tilpassing og endring underveis, men kan samtidig ikke omfatte alt som foregår på bibliotekene i dag.
- Bibliotekarer skal få være bibliotekarer – det er for mye «armer og bein» i folkebibliotekene i dag.
- Folkebibliotekene er preget av en for «løs» forståelse av det vi holder på med. Det er mye å tjene på å tydeliggjøre hva kjerneoppgavene er, hva biblioteket egentlig driver med. Folkeopplysning, danning, kunnskapsformidling – en felles forståelse av verdigrunnlaget
- «Bibliotekene skal utvikle seg som dannelsesinstitusjoner» (Fritt etter Nasjonal bibliotekstrategi 2019-2023)
- Kan vi ha som mål å utarbeide en **bransjestandard** for formidling i bibliotek?

Målgruppe

- Det er viktig at vi favner bredt, at vi lager undervisningsopplegg som er praksisnære og relevante for mange. Formidling angår oss alle.
- Ulike behov og utfordringer

Formell versus uformell kompetanse: Bibliotek i små kommuner trenger kanskje først og fremst konkrete, praksisnære verktøy som gjør det mulig å drive formidlingsarbeid innenfor eksisterende rammer, mens ansatte i større bibliotek kan være mer interessert i å formalisere sin kompetanse for å få bedre muligheter på arbeidsmarkedet der de bor. Studiepoeng og eksamen kan virke avskrekkende på noen, forlokkende på andre.

Kompetansebehovet kan også variere mellom grupper av ansatte: bibliotekansatte med lang fartstid trenger gjerne opplæring i digitale løsninger, mens nytilsatte trenger å forstå kjerneoppgavene

- Vi får sannsynligvis ikke penger fra NB til tiltak rettet spesielt mot skolebibliotekene (grunnskole og VGS), men det vi utarbeider vil være relevant også for dem.

Innspill fra kollegiet, fortsetter

Form

- Én tilnærming er å lage standardiserte løp for ulike grupper av ansatte, en annen mulighet er å ha nivådelte moduler. Det er uansett viktig å ta høyde for at mange av de som virkelig trenger (og ønsker) et kompetanseløft sitter alene i små bibliotek, med begrenset med tid og liten mulighet til å komme fra.
- Vi bør ende opp med ett eller to opplegg som dekker det vi mener er basis for sektoren vår

Innhold

- Vi må først og fremst ha kunnskap om innholdet, om det vi skal formidle: litteraturen og kunnskapsuniverset.
- Metoder for formidling knyttes til innhold. Kurs i scenekunst eller presentasjonsteknikk er ikke så relevant i seg selv.
- Andre stikkord: Selvtillit , pedagogikk, veilederrollen, kunnskap om målgrupper

Metodikk

- Læring gjennom praksis må stå sentralt. Det kan manifestere seg gjennom:
Praksis- og læringsnettverk (bibliotekarer / bibliotekansatte trenger arenaer for å diskutere bøker). Det er mye kompetanse ute i bibliotekene allerede, men vi trenger bedre arenaer for å vise den fram og utveksle erfaringer.
Hospitering og utveksling
- E-læring gir fleksibilitet for bibliotekansatte med lang reisevei og få muligheter til å komme fra biblioteket
- Studiepoeng og formell kompetanse er underordnet

Sentrale samarbeidspartnere

- Fagbibliotekene – kjenner kunnskapsuniverset og sitter på de viktigste informasjonskildene. Hvordan kan vi overføre/dele denne kunnskapen fra fag- til folkebibliotek?
- OsloMet – dersom vi vil jobbe med et løp for formell kompetanse og studiepoeng

○ Arbeidsgruppe

- Viken
- Vestfold og Telemark
- Trøndelag
- Innlandet
- Møre og Romsdal
- Agder

AU utarbeider en klar målsetting for prosjektet (med utgangspunkt i Nasjonal bibliotekstrategi og innspillene ovenfor) og samler arbeidsgruppen til et første møte.

